

Vlaams
Parlement

stuk **743** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 26 oktober 2010 (2010-2011)

Voorstel van decreet

van mevrouw Marleen Van den Eynde
en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris

houdende de invoering van een Vlaamse
ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Het streven naar een verbetering van de verkeersveiligheid is terecht een belangrijke bekommernis van iedere wegbeheerder. Ook Vlaanderen moet dat lovenswaardig doel zo efficiënt mogelijk nastreven.

Een motto dat populair werd in de jaren 90, zegt ‘meten is weten’. Het is inderdaad zo dat men – wanneer men iets wil managen – moet beschikken over volledige en betrouwbare gegevens die helpen bij het uitzetten van doelen en het bepalen of de doelen zijn bereikt.

Binnen het managen van de verkeersveiligheid is dat niet anders. Hier zijn een betrouwbare en volledige registratie van ongevallen en snelle ongevallenstatistieken van cruciaal belang.

De Vlaamse ongevallencijfers zijn afkomstig van de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie. De cijfers worden verkregen via politieregistratie op basis van het analyseformulier voor verkeersongevallen met doden of gewonden, aangevuld met gegevens van het parket.

Het analyseformulier voor verkeersongevallen met doden en gewonden moet door de politie enkel worden ingevuld – de naam zegt het al zelf – wanneer er door de politie een verkeersongeval met lichamelijk letsel of met doden wordt vastgesteld.

De Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (NIS) van de FOD Economie stelt op basis van de ontvangen ongevallenformulieren de ongevallenstatistieken op. De gegevens komen vervolgens terecht in de ongevallendatabank van het Agentschap Wegen en Verkeer.

Wanneer er dodelijke slachtoffers te betreuren zijn, stelt het parket een individuele fiche op die eveneens aan het NIS wordt bezorgd. De gegevens van de politie worden op basis van deze individuele fiche vervolledigd.

Het huidige, Belgische systeem is bekend voor zijn onderregistratie. Dat wordt ook toegegeven door de FOD Economie die bij de publicatie van de meest recente cijfers (2008) uitdrukkelijk meedeelt:

“De gegevens over dodelijke slachtoffers zijn het betrouwbaarst en stabielst. In dat geval is het erg waarschijnlijk dat de politie of het parket tussenbeide komt bij het ongeval. De gegevens over lichtgewonden zijn wellicht onderschat, meer bepaald voor zwakke weggebruikers (voetgangers, fietsers). Op basis van Belgisch en internationaal onderzoek wordt de graad van registratie door de politie voor dodelijke ongevallen geraamd op 90% (waarbij we de resultaten nog kunnen verbeteren dankzij de gegevens van de parketten). Die graad ligt bij 50% voor slachtoffers die in het ziekenhuis werden opgenomen en lager dan 20% voor zeer licht gewonde slachtoffers (die niet in het ziekenhuis werden opgenomen). (...)”.

Verschillende onderzoeken tonen echter aan dat de registratiegraad bij verkeersongevallen aannemelijk kan worden verbeterd wanneer er naast de primaire bronnen (politie en parket) ook gebruik wordt gemaakt van secundaire bronnen, met name verzekeringsondernemingen, ziekenhuizen en eerstelijns hulpverleners.

Als wegbeheerder heeft Vlaanderen er, wanneer het verbeteren van de verkeersveiligheid werkelijk een prioriteit is, alle belang bij om te beschikken over betrouwbare en volledige ongevallenstatistieken. Daartoe is het cruciaal dat Vlaanderen zelf een reglementair kader uitwerkt voor de registratie en de verwerking van ongevalgegevens.

Naast het beschikken over statistieken is het als wegbeheerder belangrijk om te weten of de verkeerssituatie in de omgeving van ongevallen onveilig is; en of eventueel infrastructurele maatregelen ongevallen kunnen vermijden of weggebruikers kunnen aanzetten tot veiliger gedrag. Een systeem van verkeersongevallenanalyse is dan ook een goede praktijk bij ongevallen met doden of zwaargewonden, die niet mag ontbreken in een Vlaams verkeersveiligheidsbeleid.

2. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen toelichting

Artikel 3

Dit artikel draagt de Vlaamse Regering op om een systeem van ongevallenregistratie uit te werken voor wegen gelegen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Het draagt de Vlaamse Regering op om de regels vast te leggen voor de gegevensoverdracht vanuit primaire bronnen (de politie en het parket) en secundaire bronnen (verzekeringsondernemingen, ziekenhuizen en eerstelijns hulpverleners).

Een uniforme verzameling en verwerking van ongevalgegevens is van cruciaal belang voor het garanderen en verbeteren van de verkeersveiligheid. Het gewest heeft op basis van artikel 6, §1, X, 2°bis, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, de bevoegdheid om regels uit te vaardigen die betrekking hebben op het beheer van de wegenis. En dit in de meest ruime zin van het woord. Dit houdt dan ook in dat het Vlaamse Gewest bevoegd is om te waken over de verkeersveiligheid op de wegen gelegen op Vlaams grondgebied. Om deze bevoegdheid efficiënt te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk om te beschikken over volledige en betrouwbare ongevallenstatistieken, specifiek aangepast aan de Vlaamse situatie. Dit is enkel mogelijk wanneer er aan de lokale en federale politie instructies kunnen worden gegeven met betrekking tot de aanlevering van de gegevens noodzakelijk voor een eigen ongevallenregistratie. De mogelijkheid om de lokale en federale politie dergelijke instructies te geven moet dan ook gezien worden als een impliciete bevoegdheid in de zin van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Er worden decretaal de volgende categorieën onderscheiden binnen dit systeem:

- verkeersongeval met dode;
- verkeersongeval met zwaargewonde;
- verkeersongeval met lichtgewonde;
- verkeersongeval zonder gewonden.

Bij ongevallen met dode of met zwaargewonde wordt een verkeersongevallenanalyse uitgevoerd. Het wordt aan de Vlaamse Regering overgelaten om de wijze en inhoud van de verkeersongevallenanalyse te bepalen.

Tot slot wordt aan de Vlaamse Regering opgedragen om een databank verkeersongevallen op te zetten die de statistische gegevens bevat van de verkeersongevallenregistratie en de ongevallenanalyse.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Marleen VAN DEN EYNDE

Pieter HUYBRECHTS

Jan PENRIS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° verkeersongeval: ieder ongeval op de openbare weg waarbij ten minste één voertuig betrokken is;
- 2° ongevallenregistratie: het verzamelen en verwerken van gegevens die noodzakelijk zijn om statistische informatie betreffende verkeersongevallen te verkrijgen;
- 3° verkeersongevallenanalyse: een analyse van een verkeersongeval met als doelstelling het verkrijgen van extra informatie die de wegbeheerder in staat moet stellen maatregelen uit te werken ter voorkoming van verkeersongevallen;
- 4° verkeersongeval met dode: een verkeersongeval waarbij minstens één betrokkene overlijdt aan de gevolgen van het ongeval, binnen een periode van 30 dagen;
- 5° verkeersongeval met zwaargewonde: een verkeersongeval waarbij minstens één betrokkene ten gevolge van het ongeval langer dan 24 uur in het ziekenhuis moet verblijven;
- 6° verkeersongeval met lichtgewonde: een verkeersongeval waarbij minstens één betrokkene ten gevolge van het ongeval verwondingen heeft opgelopen die niet gekwalificeerd kunnen worden onder punt 4° of 5° van dit artikel;
- 7° verkeersongeval zonder gewonden: een verkeersongeval dat enkel materiële schade tot gevolg heeft;
- 8° verzekeringsonderneming: iedere onderneming die verzekeringsovereenkomsten afsluit zoals bepaald in de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst;
- 9° eerstelijns hulpverlener: iedereen die binnen een professionele hoedanigheid kan worden opgeroepen om op de plaats van een ongeval medische hulp te verlenen aan de slachtoffers en/of hen naar het ziekenhuis te vervoeren.

Art. 3. §1. De Vlaamse Regering organiseert een eigen ongevallenregistratie voor verkeersongevallen die plaatsvinden op de openbare weg.

De Vlaamse Regering legt de regels vast voor het aanleveren van de gegevens voor de ongevallenregistratie, door de lokale en federale politie, de verzekeringsondernemingen, de ziekenhuizen en de eerstelijns hulpverleners.

De ongevallenregistratie wordt in volgende categorieën ingedeeld:

- 1° verkeersongeval met dode;
- 2° verkeersongeval met zwaargewonde;
- 3° verkeersongeval met lichtgewonde;
- 4° verkeersongeval zonder gewonden.

§2. Bij verkeersongevallen met doden en/of zwaargewonden wordt naast de ongevallenregistratie tevens een verkeersongevallenanalyse uitgevoerd.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze en inhoud van de verkeersongevallenanalyse.

§3. De Vlaamse Regering zet een databank verkeersongevallen op. Die databank bevat de statistische informatie verkregen uit de ongevallenregistratie en de informatie verkregen uit de verkeersongevallenanalyse.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale specificaties waaraan de databank verkeersongevallen moet voldoen.

Art. 4. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2012.

Marleen VAN DEN EYNDE

Pieter HUYBRECHTS

Jan PENRIS